

THE LONG DISTANCE RUNNER

Άλαν Σίλιτοου. Σας λέει τίποτα; Φαντάζομαι πώς δεν θα είναι πολλοί Έλληνες που ξέρουν ποιός ήταν. Γιατί δεν είναι πλέον. Έπέθανε τον περασμένο Απρίλη. Η ειδήση του θανάτου του (έδημοσιεύθηκε και στις ελληνικές εφημερίδες) με γύρισε πίσω στη δεκαετία του 1950· στα τέλη της. Ήμουνα τότε συνδρομητής σε άγγλικά και γαλλικά λογοτεχνικά περιοδικά (The Times Literary Supplement, The London Magazine, Nouvelles Littéraires) και παρακολουθούσα τη λογοτεχνική κίνηση στις αντίστοιχες χώρες. Στην Αγγλία ήταν οι άναταράξεις που προκαλούσε μία νέα γενιά συγγραφέων· οι Angry Young Men, οι Όργισμένοι Νέοι. Ο John Osborn (Look back in Anger· έπαίχθηκε στην Αθήνα από το Έθνικò Θέατρο με τον τίτλο: Όργισμένα Νιάτα)· ο John Braine (Room at the Top)· και ο Alan Sillitoe. Το 1959 έβραβεύθηκε το διήγημά του με τον τίτλο The Loneliness of the Long Distance Runner· Η Μοναξιά του Δρομέα Μεγάλων Άποστάσεων. Η βράβευση ήταν φυσικό να προκαλέσει εύρετες συζητήσεις στους πνευματικούς κύκλους του Λονδίνου.

Η συνέχεια εξηγεί που το πάω. Πώς ήρθαν στο μυαλό μου όλ'αυτά. Πιστεύω πώς κανείς σας δεν θυμάται σήμερα το όνομα του Κενυάτη δρομέα, ο οποίος ένίκησε στον Μαραθώνιο τής 31^{ης} Οκτωβρίου προς τιμήν τής 2500^{ης} έπετείου τής μάχης του Μαραθώνος. Αντιθέτως, όλοι θυμόμαστε έναν άλλο δρομέα, που έλαβε μέρος· έστω και αν μόνο σε τμήμα τής διαδρομής, στα δέκα χιλιόμετρα. Αυτό είναι που θα μείνει από τον κλασικό Μαραθώνιο τών Αθηνών του 2010. Ένας πρωθυπουργός να τρέχει σε Μαραθώνιο δεν είναι καθημερινό γεγονός· ένας σε έναν αιώνα ίσως· ή ένας στην παγκόσμια ιστορία του άθλητισμού. Έστω κι αν λίγο παραπλανητικά.

Παρακολούθησα από την τηλεόραση τη διαδρομή. Όσο τον έβλεπα να τρέχει, το μυαλό μου έδούλευε κατά έναν περίεργο τρόπο. Ο Μαραθώνιος· μεγάλη απόσταση. Stream of consciousness· έσωτερικός μονόλογος. Μεγάλων απόστασεων δρομέας· δρομέας στα άγγλικά runner· μεγάλες απόστασεις long distance· long distance runner... κάτι ... τί είναι;... κάτι μου θυμίζει... κάτι... κάτι... μὰ τί; Προσπαθούσα, έπίεζα το μυαλό μου, το μνημονικό μου. Τίποτα!

Αργὰ τὸ βράδυ εἶχα λύσει τὸ σταυρόλεξό μου (πολλὲς ἱστορικὲς ἀναδρομὲς) καὶ τὸ μυαλό μου δούλευε γιὰ τὰ καλὰ στὸ παρελθόν. Ξαφνικὰ ἡ φώτιση. Ναί, ὁ Sillitoe. The Long Distance Runner. The Loneliness of the Long Distance Runner. Τὸ διήγημα τοῦ Sillitoe ἔχει ἀνεβαστεῖ καὶ στὸν κινηματογράφο ἀπὸ τὸν Tony Richardson.

Ἡ ὑπόθεση: Ὁ Colin, ἓνας ἐπαναστατημένος νέος (εἴμαστε ἀντιεξουσιαστὲς στὴν ἐξουσία) ἔχει καταδικαστεῖ καὶ περνάει πολὺ χρόνο στὸ ἀναμορφωτήριο (οἱ περιορισμοὶ τῶν ὑπουργικῶν καθηκόντων· τὸ βάρος τῆς εὐθύνης). Τραβάει τὴν προσοχὴ τῶν ἀρχῶν γιὰ τὴς ἰκανότητές του στὸ τρέξιμο (πέντε χρόνια ἀλωνίζει τὸν κόσμον ὡς ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ἐν τούτοις, ὅταν ἔρχεται ἡ ἡμέρα τῆς τελικῆς ἀναμέτρησης, ὁ Colin πετάει ἠθελήμενα τὴ νίκη. Εἶναι πρῶτος, μπροστὰ ἀπὸ ὅλους τοὺς δρομεῖς· πλησιάζει τὴ γραμμὴ τοῦ τερματισμοῦ. Ξαφνικὰ σταματάει. Οἱ θεατὲς παρακολουθοῦν κατάπληκτοι. Τὸν παροτρύνουν νὰ τερματίσει. Ἀρνήθηκε τὴ νίκη σὰν μιὰ μηδενιστικὴ ἐκδήλωση περιφρονήσεως, σὰν μιὰ πρόκληση πρὸς τὸ establishment (κατεστημένο) καὶ τὴς ἀξίες του. Στὸ παράλληλο – παρενθετικὸ ἀφήγημα (story) παραμένει σὲ ἐκκρεμῇ θέση τὸ δῆλημα: ἐξουσιαστὴς ἢ ἀντιεξουσιαστὴς; Κρατεῖ σὲ ἀγωνία ἓναν ὀλόκληρον λαόν.

5 Νοεμβρίου 2010